

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 7Co/255/2010
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1107207126
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 06. 2012
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Mária Hajdínová
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2012:1107207126.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Bratislave v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Márie Hajdínovej a členov senátu JUDr. Dariny Kriváňovej a JUDr. Ayše Pružinec Erenovej v právnej veci navrhovateľa: V. A. J. Á. E. , bytom X., R. Č.. XX/XX, zastúpený JUDr. Dušanom Motúsom, advokátom v Prievidzi, Hviezdoslavova č. 3, proti odporcovi: Q. X., B., R.. XX. T. Č.. X-XX, o zaplatenie sumy 550,79 €, s príslušenstvom, na odvolanie navrhovateľa proti rozsudku Okresného súdu Bratislava I. zo dňa 17. marca 2010, č.k. 10C 20/2008-50, takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa **p o t v r d z u j e .**

Odporcovi náhradu trov odvolacieho konania **n e p r i z n á v a .**

o d ô v o d n e n i e :

Okresný súd Bratislava I. rozsudkom zo dňa 17.3.2010, č.k. 10C 20/2008-50, zamietol návrh navrhovateľa a odporcovi náhradu trov konania nepriznal. Ním sa navrhovateľ domáhal uloženia povinnosti odporcovi zaplatiť úrok z omeškania v sume 550,79 € (16.593,-- Sk) zo sumy 160.938,-- Sk na tom skutkovom základe, že dňa 8.9.1997 ako zamestnanec spoločnosti B. Q., T..Q., X., utrpel pracovný úraz. Z dôvodu poškodenia zdravia následkom úrazu sa stal čiastočne invalidným dôchodcom a na základe dohody o zmene obsahu pracovnej zmluvy zo dňa 1.12.1998 bol preradený na ľahšiu prácu, na funkciu strážnika. Nárok na náhradu za stratu na zárobku po skončení pracovnej neschopnosti mu vyplácala Slovenská X., T..Q., ako vykonávateľ zákonného poistenia zodpovednosti zamestnávateľa za škodu spôsobenú pracovným úrazom. Od 1.4.2002 došlo k zmene právnej úpravy v zmysle ustanovenia § 51 písm. e/ zákona č. 274/1994 Z.z. o Q.E. X. v znení neskorších prepisov a došlo k prechodu výkonu poistenia zodpovednosti zamestnávateľa za škodu pri pracovnom úraze a chorobe z povolania zo Q. X., T..Q., na Q. X. (v prejednávanej veci odporcu). Odporca zastavil od 1.10.2003 výplatu náhrady za stratu na zárobku po skončení práceneschopnosti z dôvodu, že v čase poistnej udalosti dňa 8.9.1997 nebol zamestnancom spoločnosti B. Q., T..Q., X.. Odporca od jeho zamestnávateľa požadoval náhradu škody vyplatenú navrhovateľovi za čas od 8.9.1997 do 30.9.2003 v sume 357.141,-- Sk. V súlade so zákonom č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení došlo od 1.1.2004 k transformácii inštitútu náhrady za stratu na zárobku po skončení práceneschopnosti na úrazovú rentu, ktorú mu odporca odmietol vyplatiť. Má za to, že v mesiaci december 2006 odporca uznal jeho nárok na úrazovú rentu a túto dávku mu za čas od 1.1.2004 do 31.12.2006 v sume 160.938,-- Sk vyplatil dodatočne a naraz. Úrazovú rentu mu bol pritom odporca povinný vyplácať vopred v pravidelných mesačných splátkach v zmysle ustanovenia § 116 ods. 2 zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení. Keďže sa odporca dostal do omeškania so zaplatením sociálnej dávky, vznikol mu nárok na zaplatenie sumy 550,79 €, ktorá predstavuje úrok z omeškania z uvedenej sumy za čas omeškania v zmysle ustanovenia § 517 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka.

Súd prvého stupňa tak rozhodol po tom, ako mal z vykonaného dokazovania preukázanú nespornú skutočnosť, a síce že navrhovateľ dňa 8.9.1997 utrpel pracovný úraz. V čase vzniku pracovného úrazu bol prihlásený ako osoba zárobkovo činná v cudzine v zmysle ustanovenia § 14 ods. 3 zákona č. 274/1994 Z.z. Naposledy bola náhrada straty na zárobku po skončení práceneschopnosti (úrazovej renty) navrhovateľovi poukázaná dňa 24.10.2003 za mesiac september. Od 1.4.2002 v zmysle ustanovenia § 51 písm. e/ zákona 274/1994 Z.z. o Q. X. v znení neskorších predpisov došlo k prechodu výkonu poistenia zodpovednosti za škodu pri pracovnom úraze a pri chorobe z povolania zo Q. X., T.Q..., na odporcu. Pri kontrole dokumentácie týkajúcej sa navrhovateľa bolo odporcom zistené, že Slovenská X., T.Q..., a následne odporca, vyplácal navrhovateľovi náhradu za stratu na zárobku počas práceneschopnosti a po skončení práceneschopnosti neoprávnené. V čase poistnej udalosti (8.9.1997) navrhovateľ nebol zamestnancom firmy B. Q., T.Q..., X., a nebol v čase vzniku pracovného úrazu poistený ako zamestnanec, ale ako osoba zárobkovo činná v cudzine v zmysle ustanovenia § 14 ods. 3 zákona č. 274/1994 Z.z. od 16.8.1997 do 26.9.1997. Zamestnávateľ navrhovateľa Q. B., T.Q..., doručil odporcovi späť spisové materiály navrhovateľa, nakoľko navrhovateľa spätne prihlásil do sociálneho poistenia ako svojho zamestnanca, požiadal odporcu, aby navrhovateľovi vyplácal úrazovú rentu od mesiaca november 2006 v zmysle zákona č. 461/2003 Z.z. Zároveň zamestnávateľ navrhovateľa požiadal odporcu, aby mu odporca vyplatil sumu 92.055,- Sk za platby uhradené navrhovateľovi titulom výplaty náhrady za stratu na zárobku v dôsledku skutočnosti, že navrhovateľ nebol prihlásený do sociálneho poistenia. Navrhovateľ listom doručeným odporcovi dňa 6.12.2006 vyslovil súhlas, aby odporca vrátil jeho zamestnávateľovi vyplatenú sumu predstavujúcu úhradu úrazovej renty a sám skonštatoval, že od 1.10.2003 do októbra 2006 mu namiesto odporcu uhrádzal stratu na zárobku po skončení práceneschopnosti - úrazovú rentu jeho zamestnávateľ. Navrhovateľovi bola pozastavená od októbra 2003 výplata náhrady za stratu na zárobku po skončení práceneschopnosti, nakoľko odporcom bolo zistené, navrhovateľ nebol ako zamestnanec B. Q., T.Q..., X., prihlásený do poistenia v čase úrazu. Po prešetrení veci a po doplnení požadovaných písomností odporca pokračoval vo výplate náhrady za stratu na zárobku po skončení práceneschopnosti za obdobie od októbra 2003 do 31.12.2003. Súd prvého stupňa návrh navrhovateľa zamietol predovšetkým z dôvodu, že úroky z omeškania nepatria príjemcovi dávky špecifikovanej zákonom č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení. Ním sú upravené práva a povinnosti iné než sú práva a povinnosti upravené Občianskym zákonníkom, Obchodným zákonníkom, resp. inými právnymi predpismi, ktorých predmetom je úprava právnych vzťahov charakterizovaných v ustanoveniach § 1 a nasl. Všeobecne ide o právne vzťahy súkromného práva, ktoré podrobne upravujú aj obsah záväzkových vzťahov a nárok veriteľa v prípade omeškania dlžníka s platením peňažného záväzku. Jednoznačne uvedené zákonné normy priznávajú navrhovateľovi nárok požadovať zákonom stanovené úroky z omeškania, resp. poplatok z omeškania od dlžníka, ktorý je v omeškaní s platením peňažného záväzku. Zákon č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov je zákonom lex specialis voči Občianskemu zákonníku (Obchodnému zákonníku). Ustanovenie § 241a ods.1 zákona č. 461/2003 Z.z upravuje iba platenie penále Q. X. v prípade porušenia striktné špecifikovaných povinností. Súd prvého stupňa dal do pozornosti, že navrhovateľ, resp. jeho zamestnávateľ, mal možnosť postupovať v súlade s ustanovením § 250t O.s.p. a návrhom sa mohol domáhať, aby súd vyslovil povinnosť orgánu verejnej správy konať a rozhodnúť za predpokladu vyčerpania prostriedkov, ktorých použitie umožňuje osobitný právny predpis. Ak by zákonná úprava umožňovala uložiť povinnosť odporcovi zaplatiť príslušenstvo ku poskytovaným peňažným plneniam, v tomto prípade úrazovej renty, súd by návrh navrhovateľa zamietol z dôvodu, že odporca sa svojim plnením nedostal do omeškania, čo vyplýva z vyššie opísaných skutkových okolností, v dôsledku čoho navrhovateľovi by nevznikol nárok na vyplatenie žalovanej sumy. Odporca ihneď po doručení listu zo dňa 29.11.2006, ktorým zamestnávateľ navrhovateľa prihlásil do poistného systému, vyplatil navrhovateľovi úrazovú rentu. Odporca ako verejnoprávna inštitúcia musí dbať na to, či sú splnené podmienky pre výplatu poistného plnenia. Zamestnávateľ navrhovateľa nerozporoval obsah listu zo dňa 27.11.2003, ktorým mu odporca oznámil, že navrhovateľ nie je jeho poistencom a sám začal navrhovateľovi vyplácať náhradu straty na zárobku po skončení práceneschopnosti a až listom zo dňa 29.11.2006 opäť navrhovateľa prihlásil do poistného systému odporcu. O náhrade trov konania súd rozhodol v súlade s ustanovením § 142 ods.1 O.s.p. v zmysle zásady úspechu, avšak úspešnému odporcovi náhradu trov konania nepriznal, nakoľko si náhradu trov konania neuplatnil z dôvodu, že mu trovy konania v súvislosti s prejednávanou vecou nevznikli.

Proti tomuto rozsudku podal včas odvolanie navrhovateľ. Zdôraznil ustanovenia § 1 ods. 2 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého Občiansky zákonník okrem iného upravuje aj majetkové vzťahy medzi

právnickými a fyzickými osobami, pokiaľ tieto občianskoprávne vzťahy neupravujú iné zákony. Právo na úrok z omeškania je majetkovým právom, pričom v danom konaní ide o právny vzťah medzi fyzickou osobou navrhovateľom a právnickou osobou odporcom. Keďže zákon č. 461/2003 Z.z. neobsahuje žiadnu úpravu práva príjemcu dávky sociálneho poistenia na úrok z omeškania, je podľa jeho názoru potrebné v tejto veci aplikovať Občiansky zákonník. Zamestnancom B. Q., T..Q., bol na základe pracovnej zmluvy zo dňa 1.1.1984, čo bolo v konaní jednoznačne preukázané. Na jeho postavení zamestnanca nič nemení spôsob jeho poistenia podľa § 14 zákona č. 242/1994 Z.z., ktorý v čase pracovného úrazu upravoval len poistné pre účely nemocenského a dôchodkového poistenia, a nie pre účely úrazového poistenia, ktoré bolo do právneho poriadku Slovenskej republiky zakomponované až zákonom č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení s účinnosťou od 1.1.2004. Znamená to, že odporca bol povinný mu vyplácať úrazovú rentu z dôvodu, že dňa 8.9.1997 utrpel pracovný úraz, a to v zmysle ustanovenia § 116 ods. 2 zákona č. 461/2004 Z.z. o sociálnom poistení vopred v pravidelných mesačných splátkach. Úrazovú rentu za obdobie február 2004 až november 2006 mu ale odporca zaplatil naraz až v mesiaci december 2006; tým sa odporca dostal do omeškania. Odvolaciemu súdu navrhol preto napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa zmeniť a jeho návrhu v celom rozsahu vyhovieť. Žiadal tiež náhradu trov konania.

Odporca vo svojom vyjadrení k odvolaniu navrhovateľa navrhol odvolaciemu súdu napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa ako vecne správny potvrdiť; poukázal pritom na všetky dôkazy nachádzajúce sa v spise. Podľa ustálenej súdnej praxe odporca nemôže byť v omeškaní nikdy, ak koná. V prejednávanej veci bolo jednoznačne preukázané, že Q.E. X. konala a akonáhle sa dozvedela o svojej povinnosti plniť, túto povinnosť ihneď od zamestnávateľa Q., T..Q., X., prevzala, čo priznal aj sám navrhovateľ. Úroky z omeškania je možné si uplatniť v prípade, že nárokovateľné plnenia nie sú včas poukázané alebo poukazované oprávnenej osobe. V tomto prípade zamestnávateľ navrhovateľa pravidelne a včas zasielal navrhovateľovi všetky nárokovateľné plnenia, čo rovnako priznal aj sám navrhovateľ. Ďalším dôkazom, že nedošlo k žiadnemu omeškaniu v plnení, je dohoda o vrátení vyplatenej náhrady škody zo dňa 14.12.2006, ktorú podpísal navrhovateľ so svojím zamestnávateľom. Náhradu trov odvolacieho konania nežiadal.

Odvolací súd preskúmal vec (§ 212 ods. 1 O.s.p. v znení účinnom od 1.1.2012, ďalej len O.s.p.; § 372t O.s.p.), túto prejednal bez nariadenia pojednávania (§ 214 ods. 2 O.s.p.), keď pre nariadenie pojednávania neboli splnené zákonné podmienky (nebolo potrebné doplniť resp. zopakovať dokazovanie, nejde o konanie vo veciach porušenia zásady rovnakého zaobchádzania, nevyžaduje to dôležitý verejný záujem). Rozsudok verejne vyhlásil dňa 27. júna 2012; o termíne verejného vyhlásenia rozsudku boli účastníci, právny zástupca, upovedomení zákonným spôsobom (§ 211 ods. 2, § 156 ods. 3 O.s.p.).

Napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa odvolací súd potvrdil, pretože je vo výroku (vrátane výroku o náhrade trov konania) vecne správny a keďže sa stotožňuje s dôvodmi napadnutého rozsudku, ako správnymi, rozsudok odvolacieho súdu už ďalšie dôvody neobsahuje (§ 219 ods. 1, 2 O.s.p.).

Pre správnosť dôvodov rozsudku súdu prvého stupňa odvolací súd považuje za potrebné zdôrazniť nasledovné. Navrhovateľ vo svojom odvolaní neuviedol žiadne také vecné a právne relevantné dôvody, ktoré by privodili pre neho priaznivé rozhodnutie. Nie je sporné, že navrhovateľ v roku 1997 utrpel pracovný úraz, že v tejto priamej súvislosti bol uznaný za invalidného a že mu patrí úrazová renta, ktorú v dôsledku zmeny právnych predpisov od 1.1.2004 vypláca odporca. Hoci by s rozhodnutím o nárokoch navrhovateľa na vyplácanie úrazovej renty bol odporca v omeškaní, žeby sa dopustil nesprávneho úradného postupu, ako to správne uvádza súd prvého stupňa, na danú vec nemožno aplikovať Občiansky zákonník; medzi účastníkmi nejde totiž o záväzkovo-právny vzťah. Q. X. je verejnoprávna inštitúcia zriadená na výkon sociálneho poistenia; je právnická osoba so sídlom v B. (§ 120 ods. 1, 2, 3 zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení /účinný od 1.1.2004/, § 2 ods. 1, 2, 3, § 3 ods. 1 zákona č. 274/1994 Z.z. o Q. X., ktorý bol zrušený zákonom č. 461/2003 Z.z.). Navrhovateľ by sa mohol proti odporcovi domáhať ochrany, samozrejme za splnenia zákonných podmienok, len podľa osobitného zákona (napr. zákon č. 514/2003 Z.z.). Už len tieto skutočnosti spôsobili, že návrh navrhovateľa nie je dôvodný. Súd prvého stupňa vo veci vykonal dokazovanie správnym smerom, z

vykonaného dokazovania vyvodil správne skutkové závery a napokon vec správne posúdil po právnej stránke. Rozsudok súdu prvého stupňa obsahuje všetky náležitosti vyplývajúce z ustanovenia § 157 O.s.p.

Záverom odvolací súd ešte poznamenáva, že rozhodol bez nariadenia pojednávania dôvodiac ustanovením § 214 ods. 2 O.s.p., § 211 ods. 2, § 156 ods. 3 O.s.p. a už vyššie uvedenými dôvodmi. S dôrazom na to, že nedopíňal dokazovanie, a preto prípadne ďalšie tvrdenia prednesené účastníkmi konania na pojednávaní na odvolacom súde už nemohli mať vplyv na iné rozhodnutie odvolacieho súdu. Postačovalo preto preskúmanie veci na základe spisovej dokumentácie; účastníci, predovšetkým navrhovateľ, ani nevzniesli žiadny presvedčivý dôkaz potvrdzujúci, že iba ústna časť pojednávania nasledujúca po výmene písomných stanovísk by mohla zaručiť spravodlivé konanie (porovnaj napr. rozhodnutie Európskeho súdu pre ľudské práva zo dňa 25.4.2002, č. 64336/01, vo veci Lino Carlos VARELA ASSALINO proti Portugalsku; porovnaj tiež rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky napr. vo veci vedenej pod sp.zn. 5Cdo 218/2009, 3Cdo 51/2011, 7Cdo 56/2011).

Odporcovi úspešnému aj v odvolacom konaní odvolací súd náhradu trov odvolacieho konania nepriznal, keďže ich náhradu nežiadal (§ 224 ods. 1, § 142 ods. 1, § 151 ods. 1 O.s.p.).

V súlade so zákonom č. 659/2007 Z.z. o zavedení meny euro na území Slovenskej republiky s účinnosťou od 1.1.2009 peňažné údaje v slovenskej mene sa odo dňa zavedenia eura považujú za peňažné údaje v eurách, a to v prepočte a so zaokrúhlením podľa konverzného kurzu, tohto zákona a ďalších pravidiel pre prechod na euro (§ 9 ods. 2 citovaného zákona).

Odvolací súd prijal rozhodnutie jednohlasne (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 1.5.2011).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.